

wieści PRUSZCZA

INFORMACJE URZĘDU MIASTA

NR 28/103

luty 2014 r.

ISSN 1508-0269

BEZPŁATNY

PRZEBUDUJEMY ULICĘ POWSTAŃCÓW WARSZAWY

Bartosz Gondek

W lutym rusza przetarg na przebudowę ulicy Powstańców Warszawy w Pruszczu Gdańskim. To historyczna inwestycja, na którą czekało całe miasto. Dwukilometrowy odcinek ulicy Powstańców Warszawy jest fragmentem uczęszczonej drogi wojewódzkiej nr 227, który nie przechodził remontu od kilkudziesięciu lat.

– Pod koniec ubiegłego roku postanowiliśmy przeznaczyć 18 milionów, które pozostały z niewykorzystanych inwestycji z zakończonego okresu programowania, na przebudowę właśnie tej drogi – mówi Ryszard Świlski, Wicemarszałek Województwa Pomorskiego. – Dodam, że miasto miało sporą konkurencję. Decyzja o przyznaniu środków to wypadkowa determinacji samorządu, który zdecydował się na udział własny w wysokości siedmiu milionów.

– Od lat zabiegaliśmy w Urzędzie Marszałkowskim o rozpoczęcie tej inwestycji, dlatego bez wahania zgodziliśmy się dopłacić 7 milionów złotych na jedno z najważniejszych

zadań 2014 roku – mówi Janusz Wróbel. – Inwestycja kosztować ma nieco ponad 25 milionów złotych. Całkowicie przebudowany zostanie 2,2 kilometrowy odcinek drogi – od Ronda Żuławskiego do granicy miasta.

Na początku lutego Urząd Marszałkowski ogłosi przetarg. Prace mają rozpocząć się wiosną, koniec inwestycji przewidziany jest zaś

na wyspa i wytyczone zostaną nowe tory jazdy. To ważne, bo krzyżówka ulicy Powstańców Warszawy ze Skalskiego uznawana była przez specjalistów od infrastruktury drogowej za jedno z najbardziej niebezpiecznych skrzyżowań w całym województwie.

Na skrzyżowaniu z ulicą Emilii Plater drogowcy zaplanowali duże rondo, którego

konstrukcja umożliwi poruszanie się także dużym pojazdom wojskowym. Udało się je zaprojektować tak, aby ochronić znajdujący się w sąsiedztwie pomnik i przy okazji skutecznie spowolnić ruch samochodów jadących od strony Roszkowa. Pojawi się sześć nowych zatok autobusowych. Na całej długości powstanie chodnik (którego dotąd tu nie było) i ścieżka rowerowa. Wymieniona zostanie kanalizacja deszczowa i sanitarna, usunięte zostaną kolizje instalacji, zbudowane zostaną dwie nowe przepompownie.

– Podczas ostatnich prac przy projekcie wniosko wałem dodatkowo o uwzględnienie oświetlenia LED i wprowadzenie na wniosek radnych, jednolitych oznaczeń ścieżek rowerowych także na wjazdach do posesji – dodaje Burmistrz Janusz Wróbel.

ul. Powstańców Warszawy przed przebudową

na początek roku 2015. Nowa jezdnia będzie miała siedem metrów szerokości. Przebudowanych zostanie pięć skrzyżowań. Gruntownie przekształcone zostanie skrzyżowanie z ulicą Skalskiego, gdzie pojawi się tak zwana central-

TEREN REKREACYJNY PRZY UL. MODRZEWSKIEGO JUŻ OTWARTY!

Bartosz Gondek

Przy ulicy Modrzewskiego zakończyła się budowa nowoczesnego terenu rekreacyjnego, będącego efektem projektu stworzonego przez radnych i mieszkańców miasta Pruszcz Gdański.

Do użytku mieszkańców zostało oddane boisko wielofunkcyjne z tartanową nawierzchnią, w tym: boisko do gry w piłkę nożną, dwa boiska do gry w koszykówkę, dwa boiska do gry w siatkówkę,

kort tenisowy oraz ścianka do tenisa. Dodatkowo zbudowano górkę saneczkową, ogrodzony plac zabaw dla młodszych dzieci i plac zabaw dla młodzieży.

Teren rekreacyjny kosztował 929 088 złotych. Oprócz wymienionych atrakcji, uzupełniają go cztery elementy fitness – tor do gry w boule, ławeczki i specjalnie zaprojektowana zielen.

Teren rekreacyjny przy ul. Modrzewskiego

AKCJA „ZIMA”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zwraca się z apelem do wszystkich mieszkańców Pruszcza Gdańskiego o zwrócenie uwagi na osoby potrzebujące.

Odwiedzmy starszych czy niepełnosprawnych sąsiadów, pomóżmy zrobić podstawowe zakupy, wykupić leki itp. Udzielając takiej pomocy i wsparcia ograniczamy wychodzenie z domu i minimalizujemy zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia tych osób wynikające z warunków atmosferycznych. O problemach osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych możesz zawiadomić pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Ośrodek prosi także o baczne zwrócenie uwagi na los osób bezdomnych, przebywających na terenie naszego miasta. W ich przypadku natychmiastowa reakcja może nawet uratować życie. Gdy zauważymy bezdomnego, powinniśmy o tym niezwłocznie poinformować odpowiednie służby. Zgłoszenia można dokonywać osobiście lub telefonicznie.

MOPS

ul. Niepodległości 9
tel. 58 682 27 55
e-mail: mops@pruszcz-gdanski.pl

Straż Miejska

ul. Krótka 4
tel. 58 683 29 53

Komenda Powiatowa Policji

ul. Wita Stwosza 4
tel. 58 785 42 22 lub alarmowy 997, 112

HARMONOGRAM DYŻURÓW RADNYCH MIASTA

w lutym i marcu 2014 r. w dni robocze oprócz sobót,
niedzieli i świąt, pokój 11 (I p.) od 16.00 do 18.00

Lp.	Imię i nazwisko	Dzień miesiąca
1.	Mariusz Bądziąg	3 lutego, 1 marca
2.	Adam Bodo	4 lutego, 3 marca
3.	Małgorzata Czamecka-Szafrńska	6 lutego, 4 marca
4.	Ireneusz Czernecki	5 lutego, 5 i 26 marca
5.	Piotr Kaliński	7 lutego, 6 marca
6.	Jerzy Kłys	10 lutego, 7 marca
7.	Marek Krawczyński	12 lutego, 12 marca
8.	Witold Kulik	11 lutego, 10 marca
9.	Krzysztof Lisowski	13 lutego, 11 marca
10.	Jan Malek	14 lutego, 13 marca
11.	Dobrawa Morzyńska	17 lutego, 14 marca
12.	Marcin Nowakowski	18 lutego, 17 marca
13.	Danuta Olech	20 lutego, 18 marca
14.	Leszek Parzymies	21 lutego, 20 marca
15.	Zygmunt Patyna	24 lutego, 21 marca
16.	Stefan Skonieczny	19 lutego, 19 marca
17.	Helena Szymańska	25 lutego, 24 marca
18.	Andrzej Ślusarczyk	26 lutego, 25 marca
19.	Roman Trembacz	27 lutego, 27 marca
20.	Ewa Tuz	28 lutego, 28 marca
21.	Cyprian Wieczorkowski	28 lutego, 31 marca

WYKAZ UCHWAŁ VI KADENCJI RADY MIASTA

XXXVIII zwyczajna sesja Rady Miasta Pruszcza Gdańskiego

1. XXXVIII/362/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2013 – 2028.

2. XXXVIII/363/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie zmiany budżetu Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na rok 2013.

3. XXXVIII/364/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na lata 2014 – 2028.

4. XXXVIII/365/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie określenia wysokości stawek opłaty targowej oraz uregulowania niektórych innych spraw związanych z jej poborem.

5. XXXVIII/366/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie zawarcia porozumień międzygminnych dotyczących powierzenia Gminie Miejskiej Pruszcza Gdańskiego do realizacji zadania publicz-

nego polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkańców: Gminy Kolbudy, Gminy Pruszcza Gdańskiego oraz Gminy Pszczółki w roku 2014.

6. XXXVIII/367/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie z 99% bonifikatą przez Gminę Miejską Pruszcza Gdańskiego od Skarbu Państwa działki nr 28/11 o pow. 596 m² w obrębie 10, położonej przy ul. Władysława Broniewskiego w Pruszczu Gdańskim.

7. XXXVIII/368/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na nabycie od osób fizycznych prawa własności działki nr 90/206 o pow. 14 m², w obrębie 13, położonej przy ul. Wczasowej w Pruszczu Gdańskim, z przeznaczeniem na cele drogowe.

8. XXXVIII/369/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie zawarcia porozumienia z Powiatem Gdańskim na powierzenie Gminie Miejskiej Pruszcza Gdańskiego zadań z zakresu letniego i zimowego utrzymania dróg powiatowych.

9. XXXVIII/370/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwały w sprawie zawarcia Porozumienia pomiędzy Skarbem Państwa – Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad, a Gminą Miejską Pruszcza Gdańskiego o uregulowaniu sposobu zarządzania przystankami komunikacyjnymi zlokalizowanymi na terenie Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego w pasie drogi krajowej nr 91.

10. XXXVIII/371/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie zawarcia aneksu nr 16 do Porozumienia Międzygminnego z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie przejęcia przez Miasto Gdańsk wykonywania zadań publicznych w zakresie lokalnego transportu zbiorowego na terenie Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego.

11. XXXVIII/372/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego „Towarzystwa Budownictwa Społecznego – ABK” Sp. z o. o. w Pruszczu Gdańskim.

12. XXXVIII/373/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

Uchwała w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Miejskiej Pruszcza Gdańskiego na 2014 rok.

71 TOUR DE POLOGNE W PRUSZCZU GDAŃSKIM

Bartosz Gonddek

Latem Miasto Pruszcz Gdański będzie areną wielkiego, sportowego wydarzenia. Przez Pruszcz przejedzie światowa kolarska liga mistrzów – 71 Tour de Pologne.

3 sierpnia przez centrum miasta przejedzie 180 kolarzy z 23 najlepszych, światowych ekip. Zawodnicy zaprezentują 40 państw. Wyścig relacjonowany będzie przez większość światowych stacji telewizyjnych i radiowych. Czekają nas naprawdę wielkie emocje.

Czesław Lang i Lech Piasecki podczas wizyty w Pruszcze Gdańskim

DO URZĘDU NA SPOTKANIE Z PRAWNIKIEM

Bartosz Gonddek

Trzy miesiące, 120 interesantów i aż 145 porad prawnych. Oto najkrótszy bilans środowych, bezpłatnych porad prawnych, będących efektem wspólnego projektu Burmistrza Pruszcza Gdańskiego Janusza Wróbla i Fundacji „Familijny Poznań”.

– Większość spraw, z jakimi spotykam się przyjmując interesantów w pokoju 8A Urzędu Miasta, dotyczy problematyki spadkowej, problemów egzekucyjnych i natury administracyjnej – mówi mecenas Katarzyna Kałuża, która od listopada rozwiązuje problemy prawne mieszkańców Pruszcza i powiatu gdańskiego. – Zainteresowanie jest tak duże, że sugeruję niezbędną rejestrację telefoniczną pod numerem telefonu 58 765 00 01.

Prawnik przyjmuje w każdą środę w godz. od 12 do 18. Projekt, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, skierowany jest do mieszkańców województwa pomorskiego, którzy na skutek trudnej sytuacji materialnej mają ograniczony dostęp do odpłatnych usług poradniczych kancelarii prawnych.

usunięcia, że prowadzimy nabór wniosków o przyznanie dotacji na 2014 rok. Zachęcamy wszystkich do składania wniosków w pok. nr 3 w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta przy ul. Krótkiej 4 w godzinach pracy urzędu. Wszelkich informacji udzielamy osobiście i telefonicznie pod numerem telefonu 58 775 99 31. Jednocześnie zwracamy uwagę na zakaz demontażu azbestu we własnym zakresie. Takie prace musi wykonać specjalistyczna firma posiadająca odpowiednie zezwolenia.

WALKA Z ETERNITEM

Anna Nickel

W Pruszcze Gdańskim co roku znikają kolejne dachy, elewacje i komórki wykonane z azbestowego eternitu. To kosztowne przedsięwzięcie, dlatego pozyskujemy środki finansowe z zewnątrz, ale również finansujemy prace demontażu azbestu ze środków własnych gminy. W tym roku także udało nam się pozyskać środki i przekazać jej kilku wnioskodawcom. Ciągłe jednak zostało wiele do zrobienia.

Eternitowe dachy nie tylko szpecą polski krajobraz, ale mocno zagrażają naszemu zdrowiu. Ten socjalistyczny wynalazek, który miał zamienić kryte słomianymi strzechami wiejskie zagrody w nowoczesne zabudowania, w istocie ściągnął niezliczoną

ilość chorób. Dopiero po latach ujawniono, że zawiera on biologicznie czynne minerały śmiertelnie niebezpieczne dla żywych tkanek, prowadzące do włóknienia płuc oraz wywołujące choroby nowotworowe.

W tym roku usunęliśmy z Pruszcza Gdańskiego prawie 28 ton eternitu. Oprócz środków miejskich, otrzymaliśmy na ten cel 17 470 złotych, które udało się pozyskać z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Gdańsku w ramach zadania pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Pruszcz Gdański, edycja 2013”.

Przypominamy wszystkim mieszkańcom, którzy posiadają jeszcze eternit do

DARMOWA BAZA KSIĄŻEK NAUKOWYCH ON-LINE W PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTECE WOJEWÓDZKIEJ

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka Filia w Pruszcze Gdańskim dba o edukację cyfrową mieszkańców naszego miasta.

Oprócz organizowanych od 2013 roku darmowych kursów komputerowych dla osób 50+, wykupiła dostęp dla swoich czytelników do darmowej bazy książek naukowych, dostępnych on-line w Internecie. Książki te, po zalogowaniu się można czytać na ekranie domowego komputera.

Baza ta liczy 157 tytułów i wciąż się powiększa. Zakres tematyczny książek – pedagogika, psychologia oraz nauki społeczne. Baza ta dostępna będzie do dnia 30 listopada 2014 r.

By otrzymać PIN umożliwiający korzystanie z IBUK Libra wystarczy spełnić trzy warunki:

- być lub zostać naszym aktywnym czytelnikiem,

- przyjść do Filii PBW w Pruszcze Gdańskim lub do innej filii biblioteki pedagogicznej, znajdującej się w województwie pomorskim,

- odebrać swój unikatowy, spersonalizowany PIN.

Szczegółowych informacji udziela Filia PBW w Pruszcze Gdańskim. Informacje można znaleźć także na stronie www.pbw.gda.pl.

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE ZREALIZOWANE W PRUSZCZU GDAŃSKIM ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH W LATACH 2007–2013

Rozpoczyna się nowy okres programowania unijnego 2014–2020. Pruszcz Gdański szykuje się już do nowych konkursów, ale jest to zarazem dobra okazja do podsumowania okresu 2007–2013. A był to najlepszy okres w dziedzinie pozyskanych dla miasta funduszy.

Z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013 oraz z innych np. Południowego

Bałtyku miasto podpisało umowy na dofinansowanie na łączną kwotę 50 410 930,12 złotych.

Niezależnie od funduszy unijnych miasto pozyskało w tym okresie również pieniądze ze źródeł krajowych. Były to między innymi popularne „Schetynówki”, fundusze z Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz z innych źródeł. Całkowita kwota pozyskanych środków krajowych wyniosła 12 516 634,77 złotych.

INWESTYCJE ZREALIZOWANE ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH

Rekonstrukcja Faktorii Handlowej

Faktoria (fot. J. Swis)

Budowa obwodnicy Pruszcza Gdańskiego

Obwodnica Pruszcza Gdańskiego (fot. J. Swis)

Rekonstrukcja Szlaku Bursztynowego

Szlak Bursztynowy ze ścieżką dydaktyczną (fot. J. Swis)

Rewitalizacja Wozowni

Wozownia (fot. J. Swis)

Budowa ul. Raciborskiego (inwestycja powiatu gdańskiego z udziałem środków gminy miejskiej)

ul. Raciborskiego (fot. J. Swis)

Remont Kanału Raduni (inwestycja powiatu gdańskiego)

Kanał Raduni w trakcie remontu (fot. Starostwo Powiatowe)

► INWESTYCJE ZREALIZOWANE ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH

Budowa ul. Kasprowicza

ul. Kasprowicza (fot. J. Swis)

Budowa ul. PCK

ul. PCK (fot. M. Pycka)

Budowa ronda i dróg na Osiedlu Strzeleckiego

ul. Strzeleckiego (fot. J. Swis)

Budowa ul. Emilii Plater (inwestycja powiatu gdańskiego z udziałem środków gminy miejskiej)

ul. E. Plater (fot. J. Swis)

Budowa krytej pływalni

Wizualizacja basenu (Ptaszyński – Rubin Architekci S.C.)

Budowa żłobka

Miejski żłobek (fot. M. Pycka)

Termomodernizacje budynków

Zespołu Szkół nr 4, Przedszkola nr 3, Zespołu Szkół nr 2

Elewacja ZS nr 2 (fot. M. Pycka)

Boiska sportowe

Orlik przy SP nr 3, kompleks boisk sportowych przy ZSO nr 1

Kompleks boisk przy ZSO nr 1 (fot. A. Ślusarczyk)

Place zabaw przy wszystkich szkołach

Plac zabaw przy SP nr 3 (fot. J. Swis)

Lodowisko (Biały Orlik)

Lodowisko przy SP nr 3 (fot. J. Swis)

SPOTKANIE OPLATKOWO-NOWOROCZNE ODDZIAŁU ZWIĄZKU INWALIDÓW WOJENNYCH RP ORAZ KOŁA ZWIĄZKU KOMBATANTÓW RP I BWP

Magdalena Pycka

3 stycznia 2014 roku odbyło się spotkanie opłatkowo-noworoczne członków Oddziału Związku Inwalidów Wojennych RP, członków Koła Związku Kombatantów RP i BWP, władz miasta oraz zaproszonych gości.

Rolę gospodarzy spotkania pełnili Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel, Prezes Oddziału ZIW RP Stanisław Skrzypski oraz Prezes Koła ZK RP i BWP Edward Szenejko.

Zgromadzonych w sali posiedzeń Urzędu Miasta serdecznie przywitani gospodarze uroczystości. Następnie go-

ście obejrzeni przedstawienie artystyczne, przygotowane przez dzieci i wychowaw-

Gospodarze uroczystości – Pan Stanisław Skrzypski i Pan Edward Szenejko

ców z Przedszkola „Jedyneczka”. Tuż po przedstawieniu Ks. Kanonik Andrzej Żebrowski udzielił błogosławieństwa oraz zapoczątkował dzielenie się opłatkiem i składanie życzeń.

W kolejnej części uroczystości przyznane zostały odznaczenia za działania na rzecz związku. Krzyżem upamiętniającym 95. rocznicę powstania Związku Inwalidów Wojennych RP zostały uhonorowane dwie osoby – Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel oraz Skarbnik Oddziału Związku Inwalidów Wojennych RP Pani Anna Golisz.

SPOTKANIE OPLATKOWE KOŁA ZWIĄZKU SYBIRAKÓW

Magdalena Pycka

W niedzielę, 12 stycznia 2014 roku odbyło się spotkanie opłatkowe członków Koła Związku Sybiraków w Pruszczu Gdańskim z udziałem władz miasta, przedstawicieli powiatu i gminy oraz zaproszonych gości.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w Kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Druga część spotkania odbyła

się w Szkole Podstawowej nr 3 w Pruszczu Gdańskim.

Zgromadzonych w sali gimnastycznej serdecznie przywitani – Dyrektor szkoły Alicja Ścierżyńska oraz Prezes Zarządu Koła Związku Sybiraków Jan Mikolcz.

Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel w swoim krótkim przemówieniu odniósł się do wzruszających słów piosenki Jacka Kaczmarskiego „Wigilia na Syberii”. Warto by

pieśń ta obok Hymnu Sybiraków na zawsze zagościła w sercach młodych ludzi ku pamięci osób zesłanych na daleką Syberię.

Podziękowania i życzenia przekazali również Wójt Gminy Magdalena Kołodziejczak oraz Przewodniczący Rady Powiatu Kazimierz Kloka.

Spotkanie uświetnił występ artystyczny grupy uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 3 pod kierunkiem Sławomira Kochanka. Tuż po przedstawieniu wszyscy zgromadzeni podzielili się opłatkiem i złożyli sobie noworoczne życzenia.

Wśród gości nie zabrakło wieloletniego prezesa pruszczańskiego Koła Związku Sybiraków Zdzisława Sawickiego. Swoją obecnością zaszczyliła wszystkich także Ambasadorka Pruszcza Gdańskiego Józefa Krośnicka, która zaprosiła wszystkich zebranych na uroczystą mszę świętą 18 marca 2014 w dniu jej SET-NYCH urodzin. Cała sala odśpiewała Pani Józefie gromkie 120 lat!

Uczestnicy spotkania opłatkowego Związku Sybiraków

SPOTKANIE WIGILIJNO-NOWOROCZNE KOŁA POLSKIEGO ZWIĄZKU NIEWIDOMYCH

Anna Knoch

W dniu 15 stycznia 2014 roku odbyło się spotkanie wigilijno-noworoczne organizowane przez Zarząd Koła Polskiego Związku Niewidomych w Pruszczu Gdańskim z udziałem przedstawicieli władz miasta, powiatu i gminy oraz zaproszonych gości.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w Kościele pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Druga część spotkania odbyła się w restauracji „u Jakuba”.

Zgromadzonych gości powitali przedstawiciele PZN, jak również Przewodniczący Rady Miasta Stefan Skonieczny i Wójt Gminy Pruszcza Gdańskiego Magdalena Kołodziejczak.

Wszyscy zebrani podzielili się opłatkiem, składając sobie najlepsze noworoczne życzenia. Zespół Księdza Zygmunta Słomskiego uświetnił spotkanie pięknie wykonując kolędy i zachęcając wszystkich uczestników do wspólnego śpiewania.

Przemówienie Przewodniczącego Rady Miasta Stefana Skoniecznego

JUBILEUSZ 50-LECIA ZAWARCIA ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIEGO

17 stycznia 2014 r. piękny, złoty jubileusz 50-lecia zawarcia związku małżeńskiego obchodzili Państwo Gertruda i Czesław Porzyczka, wieloletni mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego.

Otoczeni liczną rodziną, ze wzruszeniem przyjęli medale za długoletnie pożycie małżeńskie nadane im przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jako dowód uznania i szacunku za trwałe i szczęśliwe małżeństwo.

Z tej wyjątkowej okazji serdeczne gratulacje jubilatom złożył Burmistrz Janusz Wróbel i Przewodniczący Rady Miasta Stefan Skonieczny, jednocześnie życząc małżonkom pomyślności, radości oraz zdrowia na następne lata wspólnego życia. Tradycyjnie jubilaci zostali obdarowani okolicznościowymi upominkami, kwiatami i dyplomem.

Szanowni Jubilaci

URODZINY MIESZKAŃCÓW PRUSZCZA GDAŃSKIEGO

Wyjątkowe rocznice urodzin obchodzili niedawno nasi szanowni mieszkańcy – Pani Helena Ciuryło (90 lat), Pani Marianna Jeremiejczyk (91 lat), Pani Wiktoria Wrocławska (90 lat), Pani Franciszka Leńska (90 lat), Pani Stanisława Sroka

(97 lat), Pani Maria Sęczkowska (90 lat) i Pan Zygmunt Zakrzewski (90 lat).

Podczas tak niezwykłych uroczystości nie mogło zabraknąć przedstawicieli władz miasta, którzy z acnym jubilatami złożyli najserdeczniejsze życzenia urodzinowe

oraz wręczyli prezenty, kwiaty i listy gratulacyjne.

Z okazji urodzin życzymy naszym jubilatami dalszych pogodnych dni w zdrowiu i szczęściu, aby troski omijały ich szerokim łukiem, a na twarzach gościł zawsze uśmiech.

Pani Helena Ciuryło

Pani Maria Sęczkowska

Pani Wiktoria Wrocławska

Pani Marianna Jeremiejczyk

Pani Franciszka Leńska

Pan Zygmunt Zakrzewski

Pani Stanisława Sroka

KIEDY PRZEZ PRUSZCZ PRZECHODZIŁ MARSZ ŚMIERCI

Bartosz Gonddek

W czasie II wojny światowej Pruszczy Gdański stał się miejscem, w którym Niemcy na szeroką skalę wykorzystywali pracę przymusową. W naszym mieście działały dwie filie obozu koncentracyjnego Stutthof. Prace przymusowe wykonywali tu także jeńcy alianccy i ludność polska. Pruszczy to również jedna z najważniejszych stacji tragicznego Marszu Śmierci obozu Stutthof.

W poniedziałek, 27 stycznia przy pomniku przypominającym funkcjonowanie w Pruszczu Gdańskim filii KL Stutthof, odbyła się uroczystość, upamiętniająca kolejną rocznicę Marszu Śmierci.

69 lat wcześniej do miasta zaczęły, w straszliwym mrozie i śniegu, przybywać kolumny więźniów z głównego obozu KL Stutthof oraz jego filii, rozrzuconych po całym Pomorzu i Prusach Wschodnich. Marsz Śmierci więźniów obozu Stutthof rozpoczął się trzy dni wcześniej na Mierzei Wiślanej. 23 i 24 stycznia 1945 roku wojska sowieckie zbliżyły się na odległość 40 – 50 kilometrów do głównego obozu KL Stutthof. Dzień później jego komendant, Paul Werner Hoppe wydał rozkaz ewakuacji więźniów. Tego samego dnia o 4 rano wszystkich więźniów głównego obozu zgromadzono na placu apelowym. Przeznaczonych do ewakuacji ustawiono w kolumny marszowe. Łącznie na trasę marszu wyszło ponad 11000 osób. Kolumny więźniów przebywały codziennie ponad 20 km w temperaturze -20 °C. Nawet ci więźniowie, którzy wyszli z obozu w stosunkowo dobrej kondycji fizycznej, nie byli w stanie sprostać trudom marszu. Poganiani przez strażników oraz przydzielonych im dodatkowo SS-mannów z obozu karnego w Maćkach, brnąc w głębokim śniegu, przechodzili przez Mikoszewo, Cedry Wielkie, Pruszczy Gdański, Kolbudy, Łapino, Niestępowo, Żukowo, Przodkowo, Pomieczyno. Pierwotnie mieli dojść do Lęborka. Marsz przerwano jednak 1 lutego z powodu przecięcia jego trasy przez Sowietów. W skrajnie niekorzystnych warunkach, wycieńczeni, głodni i zmęczeni więźniowie pokonali 120 – 170 km. Do końca doszło 7000 osób. Z brakujących 4000, połowa to udane ucieczki z trasy marszu i miejsc postojowych, pozostałe 2000 osób to ofiary zimna, głodu i trudów marszu.

Pruszczy Gdański odgrywał niezwykle istotną rolę w tym ponurym przedsięwzięciu. Do znajdujących się przy lotnisku baraków kierowane były kolumny nie tylko z głównego obozu, ale także wszystkich podobozów, nie-

których oddalonych od tego miejsca o prawie 200 kilometrów. W wyniku wycieńczenia, chorób i ciężkich warunków atmosferycznych, wielu zakwaterowanych w Pruszczu Gdańskim więźniów umierało. Osadzona w Pruszczu Gdańskim Miriam Ejszyszk w relacji spisanej po wyzwoleniu zeznała „Ludzie zaczęli padać jak muchy. Codziennie wywożono z obozu duże sanie załadowane trupami”. W tym samym czasie do podobozu trafiły więźniarki z Cieszyn. Po ich przybyciu do Pruszczu Gdańskiego, Niemcy po selekcji zamordowali nieustaloną liczbę kobiet. Na początku lutego do Pruszczu Gdańskiego dotarła grupa więźniów, prowadzonych od trzech tygodni z obozu w Jajkowie pod Brodnicą.

Pomnik upamiętniający więźniów obozu Stutthof

Dziesięć dni później część więźniów pognano aż do Gniewina. Ci, którzy zostali w obozie i przeżyli, doczekali się wyzwolenia.

Baraki przy lotnisku, do których kierowano kolumny więźniów, stanowiły rdzeń podobozu Pruszczy Lotnisko, który powstał w lipcu 1944 roku. Po niemiecku pełna nazwa podobozu brzmiała Aussensarbeitslager Praust bei Danzig Lager Kochsted. Komendantem obozu mianowano SS Hauptsharfuherera Otto Willego Bergera. W pierwszym okresie skierowano do niego 840 Żydówek z Węgier, Austrii, Niemiec, Czech i Słowacji. Osadzone w obozie kobiety były zmuszane do robót budowlanych i porządkowych na terenie lotniska. Nadzór nad nimi sprawowali żołnierze z SS-Wachtbatalion i Wehrmachts-Ausbildungs-Batalion. Dzień rozpoczynał się pobudką o godz. 5.00 i zwołaniem na apel. Po śniadaniu złożonym z kromki chleba i kubka gorącej wody, więźniarki były prowadzone na miejsce pracy. Warunki wykonywania pracy były uzależnione od zmiany strażników. Wielu z nich wymagało wyczerpanej pracy, jednocześnie psychicznie dręcząc kobiety. Zdarzały się przypadki pozorowanych egzekucji, w czasie których kobiety ustawiano nad rowem rzekomo z zamiarem rozstrzelania i następnie pozwalano wrócić na stanowiska pracy. Podobnie jak w innych obozach, także

w Pruszczu Gdańskim dużym problemem był brak odpowiedniej odzieży, chroniącej przed warunkami atmosferycznymi.

Sz szczególnie złą sławą cieszyła się w obozie Wanda Klaff, a właściwie do wybuchu II Wojny Światowej, Wanda Kalacińska, zamieszkała na Oruni córka gdańskiego kolejarza. Urodzona w 1922 roku szybko podpisała Volkslistę. W czasie wojny pracowała w fabryce marmolady i jako konduktorka. W roku 1944 została nadzorczynią SS. Swoją nową pracę rozpoczęła z niezwykłą gorliwością w lipcu właśnie w podobozie przy lotnisku. W październiku przeniesiono ją do podobozu Russotshin. Klaff była niezwykłą sadystką. Podczas przesłuchań po aresztowaniu w lipcu 1945 roku zeznawała „Jestem bardzo inteligentna i oddana służbie w obozach. Biłam przynajmniej dwie więźniarki dziennie”. Powieszono ją 4 lipca 1946 roku podczas publicznej egzekucji w Gdańsku.

Postać Wandy Klaff jest kłamrą, spinającą historię podobozu na lotnisku z drugim ośrodkiem pracy przymusowej, który znajdował się na terenie lub w sąsiedztwie naszego miasta – mowa o Aussensarbeitslager Russotshin bei Praust. Obóz założono 13 września 1944 roku. Do dziś nie znamy jego dokładnej lokalizacji. Pierwszym komendantem obozu pobyl SS-Unterschafuehrer Willy Engler, a od 23 października 1944 r. – SS-Oberscharfuhrer Konrad Doering. Początkowo trafiło tu 300 Żydówek z głównego obozu. Warunki pracy były tu jeszcze cięższe niż w obozie na lotnisku. Więźniarki były wykorzystywane do ciężkich robót przy budowie i naprawie torów kolejowych. Dzień w obozie rozpoczynał się o godz. 4 rano, następnie – po apelu o godz. 6.30 więźniarki wychodziły na wyznaczony odcinek torów, gdzie pracowały do godz. 17.30. Obóz został zlikwidowany na początku lutego 1945 r. Przebywające w nim więźniarki (289 kobiet) wyprowadzono pieszo do Lęborka. W czasie ewakuacji ponad połowa z nich zmarła w wyniku wycieńczenia i chorób lub została zabita przez niemieckich strażników. Kilka godzin po wyjściu z Lęborka w kierunku Pucka kolumna marszowa została odbita przez wojska radzieckie.

Podobozy Stutthofu otwierają, ale nie wyczerpują listy miejsc pracy przymusowej w Pruszczu Gdańskim. W cukrowni zatrudniano jeńców brytyjskich i ludność cywilną z obozu w Potulicach. Robotnicy przymusowi zatrudniani byli także w wielu domach i mniejszych firmach na terenie miasta.

Źródło: Wirtualny Sztetl, Zeszyty Historyczne KL Stutthof

Wydawca: Gmina Miejska Pruszczy Gdański.
Redaktor Naczelny: Bartosz Gonddek
Sekretarz Redakcji: Magdalena Pycka
Fotografie: M. Pycka, P. Grochowska, A. Knoch, E. Sójkowska, Panorama Pomorza
Nakład: 6 000 egz.

Adres Redakcji: 83-000 Pruszczy Gdański, ul. Grunwaldzka 20, tel. 58 775-99-21
e-mail: urzad@pruszcz-gdanski.pl
Skład i Druk: Zakłady Graficzne Sp. z o. o. Tczew ul. Gazety Tczewskiej 1, tel. 58 531-57-30
e-mail: bok@zgdruk.eu